

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/181

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 12. rujna 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/181*65-19-02**Hs

P.Z. br. 748

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192, a u svezi članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji u obrambenim pitanjima*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 12. rujna 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, te Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 748

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-11/33
Urbroj: 50301-29/23-19-8

Zagreb, 12. rujna 2019.

Hs**NF*022-03/19-01/181*50-19-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 – HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Priljeno: 12-09-2019		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
022-03/19-01/181	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-19-01	1	07

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji u obrambenim pitanjima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji u obrambenim pitanjima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, te Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane.

REPUBLICA HRVATSKA
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA
IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I PORTUGALSKE REPUBLIKE
O SURADNJI U OBRAMBENIM PITANJIMA**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I PORTUGALSKE REPUBLIKE O SURADNJI U OBRAMBENIM PITANJIMA

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji u obrambenim pitanjima (u daljnjem tekstu: Sporazum) sadržana je u članku 140. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Dobri odnosi između Republike Hrvatske i Portugalske Republike u području obrane nastavak su dobre suradnje dviju država u ostalim područjima bilateralne suradnje i zajedničkim naporima u održavanju mira i stabilnosti u Europi.

U okviru nastojanja za daljnjim unaprjeđenjem uzajamne suradnje u obrambenim pitanjima, Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva obrane, donijela je Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma, klase: 022-03/16-11/30, urbroja: 50301-09/06-16-2, od 27. srpnja 2016. godine, prihvatila tekst Nacrta sporazuma kao osnovu za vođenje pregovora. Odluka o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma je, radi izmjene točke koja se odnosi na potpisnika, izmijenjena Odlukom o izmjeni Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma, klase: 022-03/18-11/33, urbroja: 50301-29/23-18-4, od 4. svibnja 2018. godine.

Pregovori za sklapanje Sporazuma koji su vođeni diplomatskim putem uspješno su okončani usuglašavanjem teksta Sporazuma. Vlada Republike Hrvatske prihvatila je Izvješće o vođenim pregovorima za sklapanje Sporazuma Zaključkom, klase: 022-03/18-11/33, urbroja: 50301-29/23-18-2, od 4. svibnja 2018. godine.

Sporazum je potpisan u Lisabonu 10. srpnja 2019. godine. U ime Republike Hrvatske Sporazum je potpisao potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Damir Krstičević, a u ime Portugalske Republike, ministar nacionalne obrane Portugalske Republike João Gomes Cravinho.

Republika Hrvatska će donošenjem ovoga Zakona ispuniti unutarnje pravne uvjete za stupanje na snagu Sporazuma kojim se utvrđuje međunarodnopravni okvir suradnje Republike Hrvatske i Portugalske Republike (u daljnjem tekstu: stranke) u obrambenim pitanjima, u okviru njihovih nadležnosti, u skladu s njihovim unutarnjim pravom i međunarodnim obvezama koje su stranke preuzele te na temelju načela jednakosti, uzajamnosti i obostranog interesa.

Provedba Sporazuma omogućit će suradnju stranaka u područjima strateškog dijaloga, obrambene politike i vojne doktrine, zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, obrambene industrije, tehnologije i opreme, obrambene sposobnosti, vojnog zakonodavstva, planiranja i izrade proračuna, logistike i nabave, znanstvene i vojno zdravstvene suradnje, vojne izobrazbe i obuke, vojnih vježbi, operacija potpore miru,

humanitarnih operacija i operacija traganja i spašavanja te drugim područjima od zajedničkog interesa u području obrane.

Primjenom odredbi Sporazuma omogućit će se razmjena iskustava u obrambenim područjima, razmjena promatrača na vojnim vježbama, razmjena tehničkih, tehnoloških i industrijskih podataka i korištenje kapaciteta stranaka u područjima od zajedničkog interesa, u skladu s njihovim nacionalnim propisima, razmjena predavača i sudjelovanje na tečajevima, seminarima, konferencijama i simpozijima koje organiziraju stranke.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Sporazum kako bi njegove odredbe u skladu s člankom 141. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Sporazumom se uređuju područja i oblici suradnje, izvršavanje Sporazuma, nadležna tijela, financijski aspekti, pravni položaj osoblja, sigurnost klasificiranih podataka, odnos s drugim međunarodnim sporazumima, stupanje na snagu, rješavanje sporova, izmjene i dopune, trajanje i prestanak te registracija Sporazuma.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske budući da će se odvijati kroz redovne aktivnosti Ministarstva obrane te će se koristiti sredstva iz državnog proračuna namijenjena radu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.

V. ZAKONI KOJIMA SE POTVRĐUJU MEĐUNARODNI UGOVORI

Temelj za donošenje ovoga Zakona nalazi se u članku 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) prema kojem se zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, potvrđuju međunarodni ugovori donose u pravilu u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

Naime, s obzirom na razloge navedene u točkama II. i III. ovoga Konačnog prijedloga, kao i činjenicu da će primjena Sporazuma omogućiti daljnje proširenje područja i oblika suradnje u području obrane dviju država u područjima od zajedničkog interesa, ocjenjuje se da postoji interes Republike Hrvatske da što skorije okonča svoj unutarnji pravni postupak kako bi se stvorile pretpostavke da Sporazum, u skladu sa svojim odredbama, u odnosima dviju država što skorije stupi na snagu.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već sklopljenim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu, ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Konačni prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti u jednom čitanju.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE
I PORTUGALSKE REPUBLIKE O SURADNJI U OBRAMBENIM PITANJIMA**

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji u obrambenim pitanjima, potpisan u Lisabonu 10. srpnja 2019., u izvorniku na hrvatskom, portugalskom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom jeziku, glasi:

**SPORAZUM
IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE
I
PORTUGALSKE REPUBLIKE
O SURADNJI U OBRAMBENIM PITANJIMA**

Republika Hrvatska i Portugalska Republika, u daljnjem tekstu „stranke“,

u skladu s načelima i ciljevima Povelje Ujedinjenih naroda i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju;

nastojeći sudjelovati u izgradnji demokracije, mira i jedinstva korištenjem mehanizama suradnje na čitavom europskom kontinentu;

imajući na umu razvoj dvostrane suradnje u obrambenim pitanjima između dviju država;

potvrđujući primjenjivost odredaba Sporazuma između stranaka Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga (NATO SOFA), sastavljenog u Londonu 19. lipnja 1951.;

odlučne pridonijeti jačanju Europske unije, i širim transatlantskim odnosima, djelujući u duhu partnerstva i suradnje kroz razvoj snažnih odnosa u području obrane, kako u NATO-u tako i u EU-u,

sporazumjele su se kako slijedi:

ČLANAK 1. SVRHA

Cilj ovoga Sporazuma je promicanje suradnje između stranaka u vezi s obrambenim pitanjima, u okviru njihovih nadležnosti, u skladu s njihovim unutarnjim pravom i međunarodnim obvezama koje su stranke preuzele te na temelju načela jednakosti, uzajamnosti i obostranog interesa.

ČLANAK 2. DEFINICIJE

U svrhu ovoga Sporazuma dolje navedeni izrazi definirani su kako slijedi:

- a) „*stranka šiljateljica*“ znači stranka koja šalje osoblje, imovinu i opremu na državno područje stranke primateljice;
- b) „*stranka primateljica*“ znači stranka na čijem su državnom području smješteni osoblje, imovina i oprema stranke šiljateljice;
- c) „*osoblje*“ znači vojno i civilno osoblje koje radi za institucije i tijela stranaka.

ČLANAK 3. PODRUČJA SURADNJE

1. Suradnja između stranaka razvijat će se u sljedećim područjima:
 - a) strateški dijalog;
 - b) obrambena politika i vojna doktrina;
 - c) zajednička sigurnosna i obrambena politika EU-a;
 - d) obrambene industrije, tehnologije i opreme;
 - e) obrambene sposobnosti;
 - f) obrana i vojno zakonodavstvo;
 - g) planiranje i izrada proračuna;
 - h) logistika i nabava;
 - i) organizacija oružanih snaga u područjima osoblja, upravljanja i logistike;
 - j) znanstvena i vojno-zdravstvena suradnja;
 - k) vojna izobrazba i obuka vojnog i civilnog osoblja;
 - l) vojne vježbe;
 - m) vojna povijest, izdavaštvo i muzeji;
 - n) vojna geografija, geodezija, meteorologija, topografija i kartografija;
 - o) mirovne, humanitarne i operacije traganja i spašavanja;
 - p) zaštita okoliša u vojnim lokacijama;
 - q) društvene, sportske i kulturne aktivnosti.
2. Stranke se mogu sporazumjeti o bilo kojim drugim područjima od obostranog interesa u području obrane.

ČLANAK 4. OBLICI SURADNJE

1. Suradnja između stranaka provodit će se putem:
 - a) službenih posjeta i radnih sastanaka predvođenih visokim predstavnicima stranaka;
 - b) razmjene iskustava između stručnjaka stranaka u obrambenim područjima;
 - c) razmjene promatrača na vojnim vježbama;
 - d) razmjene tehničkih, tehnoloških i industrijskih podataka i korištenja njihovih kapaciteta u područjima od obostranog interesa, u skladu s nacionalnim propisima stranaka;
 - e) sastanaka predstavnika vojnih institucija;
 - f) razmjene predavača i sudjelovanja na tečajevima, seminarima, konferencijama i simpozijima koje organiziraju stranke.
2. Stranke se mogu sporazumjeti o drugim oblicima suradnje u okviru ovoga Sporazuma.

ČLANAK 5. IZVRŠAVANJE OVOG SPORAZUMA

Kako bi ispunile odredbe ovoga Sporazuma i provele suradnju u područjima navedenim u članku 3. ovoga Sporazuma, stranke mogu sklopiti posebne provedbene sporazume, memorandume o suglasnosti, protokole i dogovore kao i planove suradnje.

ČLANAK 6. NADLEŽNA TIJELA

1. Za koordinaciju provedbe ovoga Sporazuma stranke određuju, kao nadležna tijela, njihova Ministarstva obrane.
2. U okviru Ministarstava obrane za provedbu ovoga Sporazuma nadležne su njihove uprave za obrambenu politiku.

ČLANAK 7. FINANCIJSKI ASPEKTI

1. Troškove koji proizlaze iz provedbe odredaba ovoga Sporazuma snosi svaka stranka u skladu sa svojim primjenjivim pravom.
2. Razmjena izaslanstava stranaka provodi se na temelju uzajamnosti i uzimajući u obzir sljedeće odredbe:
 - a) stranka šiljateljica snosi troškove međunarodnog prijevoza, smještaja i hrane, a također i one vezane uz dnevnice i ostale troškove, kao što su osobni predmeti ili troškovi vezani uz komunikacije;

- b) stranka primateljica snosi troškove prijevoza na svom vlastitom državnom području, prehrane na mjestu aktivnosti, kao i osnovnih zdravstvenih usluga u hitnim slučajevima.
3. Stranke se mogu sporazumjeti o različitoj podjeli troškova za određene aktivnosti.

ČLANAK 8. PRAVNI POLOŽAJ OSOBLJA

Dok je na državnom području stranke primateljice, pravni položaj osoblja stranke šiljateljice uređuje se Sporazumom između stranaka Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga (NATO SOFA), sastavljenim u Londonu 19. lipnja 1951.

ČLANAK 9. SIGURNOST KLASIFICIRANIH PODATAKA

Zaštita klasificiranih podataka koji će se razmjenjivati između stranaka bit će uređena posebnim ugovorom između stranaka koji se odnosi na uzajamnu zaštitu klasificiranih podataka.

ČLANAK 10. ODNOS S DRUGIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA

Odredbe ovoga Sporazuma ne utječu na prava i obveze koji proizlaze iz drugih međunarodnih ugovora kojih su stranke obje stranke.

ČLANAK 11. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu trideset (30) dana nakon datuma primitka posljednje od obavijesti, u pisanom obliku diplomatskim putem, kojom se priopćuje okončanje unutarnjih postupaka svake stranke potrebnih za tu svrhu.

ČLANAK 12. RJEŠAVANJE SPOROVA

Svaki spor u vezi s tumačenjem ili primjenom ovoga Sporazuma rješavat će se pregovorima između stranaka diplomatskim putem.

ČLANAK 13. IZMJENE I DOPUNE

1. Ovaj Sporazum može se izmijeniti i dopuniti na zahtjev jedne od stranaka.

2. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu s uvjetima predviđenim u članku 11. ovoga Sporazuma.

ČLANAK 14. TRAJANJE I PRESTANAK

1. Ovaj Sporazum ostaje na snazi na neodređeno vrijeme.
2. Svaka stranka može, u svako doba, okončati ovaj Sporazum prethodnom obavješću drugoj stranci u pisanom obliku, diplomatskim putem.
3. Ovaj Sporazum prestaje devedeset (90) dana nakon datuma primitka takve obavijesti.
4. Prestanak ovoga Sporazuma neće utjecati na aktivnosti koje su u tijeku na temelju ovoga Sporazuma, osim ako se stranke ne sporazumiju drukčije u pisanom obliku diplomatskim putem.
5. U slučaju prestanka ovoga Sporazuma, provedbeni sporazumi, memorandumi o suglasnosti, protokoli i dogovori kao i planovi suradnje iz članka 5. prestaju, osim ako nije drukčije dogovoreno.

ČLANAK 15. REGISTRACIJA

Nakon stupanja na snagu ovoga Sporazuma, stranka na čijem je državnom području ovaj Sporazum potpisan dostavlja ga Tajništvu Ujedinjenih naroda radi registracije, u skladu s člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, te obavješćuje drugu stranku o okončanju ovoga postupka kao i o njegovu registracijskom broju.

Sastavljeno u Lisabonu dana 10. srpnja 2019. u dva izvornika na hrvatskom, portugalskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju ovoga Sporazuma, mjerodavan je engleski tekst.

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

ZA PORTUGALSKU REPUBLIKU

**Damir Krstičević, v. r.
potpredsjednik Vlade Republike
Hrvatske i ministar obrane**

**João Gomes Cravinho, v. r.
ministar nacionalne obrane
Portugalske Republike**

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti u skladu s člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Sporazum između Republike Hrvatske i Portugalske Republike o suradnji u obrambenim pitanjima u skladu s člankom 140. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i člankom 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana njegovim odredbama.

Članak 2. Konačnog prijedloga zakona sadrži tekst Sporazuma u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se da je provedba ovoga Zakona u djelokrugu tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane.

Člankom 4. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti u skladu s člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Člankom 5. Konačnog prijedloga zakona uređuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

PRILOG: - Preslika teksta Sporazuma u izvorniku na hrvatskom jeziku

**SPORAZUM
IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE
I
PORTUGALSKE REPUBLIKE
O SURADNJI U OBRAMBENIM PITANJIMA**

Republika Hrvatska i Portugalska Republika, u daljnjem tekstu „stranke”,

u skladu s načelima i ciljevima Povelje Ujedinjenih naroda i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju;

nastojeći sudjelovati u izgradnji demokracije, mira i jedinstva korištenjem mehanizama suradnje na čitavom europskom kontinentu;

imajući na umu razvoj dvostrane suradnje u obrambenim pitanjima između dviju država;

potvrđujući primjenjivost odredaba Sporazuma između stranaka Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga (NATO SOFA), sastavljenog u Londonu 19. lipnja 1951.;

odlučne pridonijeti jačanju Europske unije, i širim transatlantskim odnosima, djelujući u duhu partnerstva i suradnje kroz razvoj snažnih odnosa u području obrane, kako u NATO-u tako i u EU-u,

sporazumjele su se kako slijedi:

**ČLANAK 1.
SVRHA**

Cilj ovoga Sporazuma je promicanje suradnje između stranaka u vezi s obrambenim pitanjima, u okviru njihovih nadležnosti, u skladu s njihovim unutarnjim pravom i međunarodnim obvezama koje su stranke preuzele te na temelju načela jednakosti, uzajamnosti i obostranog interesa.

**ČLANAK 2.
DEFINICIJE**

U svrhu ovoga Sporazuma dolje navedeni izrazi definirani su kako slijedi:

- a) „*stranka šiljateljica*“ znači stranka koja šalje osoblje, imovinu i opremu na državno područje stranke primateljice;
- b) „*stranka primateljica*“ znači stranka na čijem su državnom području smješteni osoblje, imovina i oprema stranke šiljateljice;
- c) „*osoblje*“ znači vojno i civilno osoblje koje radi za institucije i tijela stranaka.

**ČLANAK 3.
PODRUČJA SURADNJE**

1. Suradnja između stranaka razvijat će se u sljedećim područjima:

- a) strateški dijalog;

- b) obrambena politika i vojna doktrina;
 - c) zajednička sigurnosna i obrambena politika EU-a;
 - d) obrambene industrije, tehnologije i opreme;
 - e) obrambene sposobnosti;
 - f) obrana i vojno zakonodavstvo;
 - g) planiranje i izrada proračuna;
 - h) logistika i nabava;
 - i) organizacija oružanih snaga u područjima osoblja, upravljanja i logistike;
 - j) znanstvena i vojno-zdravstvena suradnja;
 - k) vojna izobrazba i obuka vojnog i civilnog osoblja;
 - l) vojne vježbe;
 - m) vojna povijest, izdavaštvo i muzeji;
 - n) vojna geografija, geodezija, meteorologija, topografija i kartografija;
 - o) mirovne, humanitarne i operacije traganja i spašavanja;
 - p) zaštita okoliša u vojnim lokacijama;
 - q) društvene, sportske i kulturne aktivnosti.
2. Stranke se mogu sporazumjeti o bilo kojim drugim područjima od obostranog interesa u području obrane.

ČLANAK 4. OBLICI SURADNJE

1. Suradnja između stranaka provodit će se putem:
- a) službenih posjeta i radnih sastanaka predvođenih visokim predstavnicima stranaka;
 - b) razmjene iskustava između stručnjaka stranaka u obrambenim područjima;
 - c) razmjene promatrača na vojnim vježbama;
 - d) razmjene tehničkih, tehnoloških i industrijskih podataka i korištenja njihovih kapaciteta u područjima od obostranog interesa, u skladu s nacionalnim propisima stranaka;
 - e) sastanaka predstavnika vojnih institucija;
 - f) razmjene predavača i sudjelovanja na tečajevima, seminarima, konferencijama i simpozijima koje organiziraju stranke.
2. Stranke se mogu sporazumjeti o drugim oblicima suradnje u okviru ovoga Sporazuma.

ČLANAK 5. IZVRŠAVANJE OVOG SPORAZUMA

Kako bi ispunile odredbe ovoga Sporazuma i provele suradnju u područjima navedenim u članku 3. ovoga Sporazuma, stranke mogu sklopiti posebne provedbene sporazume, memorandume o suglasnosti, protokole i dogovore kao i planove suradnje.

**ČLANAK 6.
NADLEŽNA TIJELA**

1. Za koordinaciju provedbe ovoga Sporazuma stranke određuju, kao nadležna tijela, njihova Ministarstva obrane.
2. U okviru Ministarstava obrane za provedbu ovoga Sporazuma nadležne su njihove uprave za obrambenu politiku.

**ČLANAK 7.
FINANCIJSKI ASPEKTI**

1. Troškove koji proizlaze iz provedbe odredaba ovoga Sporazuma snosi svaka stranka u skladu sa svojim primjenjivim pravom.
2. Razmjena izaslanstava stranaka provodi se na temelju uzajamnosti i uzimajući u obzir sljedeće odredbe:
 - a) stranka šiljateljica snosi troškove međunarodnog prijevoza, smještaja i hrane, a također i one vezane uz dnevnicu i ostale troškove, kao što su osobni predmeti ili troškovi vezani uz komunikacije;
 - b) stranka primateljica snosi troškove prijevoza na svom vlastitom državnom području, prehrane na mjestu aktivnosti, kao i osnovnih zdravstvenih usluga u hitnim slučajevima.
3. Stranke se mogu sporazumjeti o različitoj podjeli troškova za određene aktivnosti.

**ČLANAK 8.
PRAVNI POLOŽAJ OSOBLJA**

Dok je na državnom području stranke primateljice, pravni položaj osoblja stranke šiljateljice uređuje se Sporazumom između stranaka Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga (NATO SOFA), sastavljenim u Londonu 19. lipnja 1951.

**ČLANAK 9.
SIGURNOST KLASIFICIRANIH PODATAKA**

Zaštita klasificiranih podataka koji će se razmjenjivati između stranaka bit će uređena posebnim ugovorom između stranaka koji se odnosi na uzajamnu zaštitu klasificiranih podataka.

**ČLANAK 10.
ODNOS S DRUGIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA**

Odredbe ovoga Sporazuma ne utječu na prava i obveze koji proizlaze iz drugih međunarodnih ugovora kojih su stranke obje stranke.

**ČLANAK 11.
STUPANJE NA SNAGU**

Ovaj Sporazum stupa na snagu trideset (30) dana nakon datuma primitka posljednje od obavijesti, u pisanom obliku diplomatskim putem, kojom se priopćuje okončanje unutarnjih postupaka svake stranke potrebnih za tu svrhu.

**ČLANAK 12.
RJEŠAVANJE SPOROVA**

Svaki spor u vezi s tumačenjem ili primjenom ovoga Sporazuma rješavat će se pregovorima između stranaka diplomatskim putem.

**ČLANAK 13.
IZMJENE I DOPUNE**

1. Ovaj Sporazum može se izmijeniti i dopuniti na zahtjev jedne od stranaka.
2. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu s uvjetima predviđenim u članku 11. ovoga Sporazuma.

**ČLANAK 14.
TRAJANJE I PRESTANAK**

1. Ovaj Sporazum ostaje na snazi na neodređeno vrijeme.
2. Svaka stranka može, u svako doba, okončati ovaj Sporazum prethodnom obaviješću drugoj stranci u pisanom obliku, diplomatskim putem.
3. Ovaj Sporazum prestaje devedeset (90) dana nakon datuma primitka takve obavijesti.
4. Prestanak ovoga Sporazuma neće utjecati na aktivnosti koje su u tijeku na temelju ovoga Sporazuma, osim ako se stranke ne sporazumiju drukčije u pisanom obliku diplomatskim putem.
5. U slučaju prestanka ovoga Sporazuma, provedbeni sporazumi, memorandum i o suglasnosti, protokoli i dogovori kao i planovi suradnje iz članka 5. prestaju, osim ako nije drukčije dogovoreno.

**ČLANAK 15.
REGISTRACIJA**

Nakon stupanja na snagu ovoga Sporazuma, stranka na čijem je državnom području ovaj Sporazum potpisan dostavlja ga Tajništvu Ujedinjenih naroda radi registracije, u skladu s člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, te obavješćuje drugu stranku o okončanju ovoga postupka kao i o njegovu registracijskom broju.

Sastavljeno u Lisabonu dana 10. srpnja 2019. u dva izvornika na hrvatskom, portugalskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju ovoga Sporazuma, mjerodavan je engleski tekst.

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

Damir Krstičević
potpredsjednik Vlade Republike
Hrvatske i ministar obrane

ZA PORTUGALSKU REPUBLIKU

João Gomes Cravinho
ministar nacionalne obrane
Portugalske Republike